



ABH-2069

Seat No. \_\_\_\_\_

M. A. (Sem. III) Examination

November/December - 2016

Sanskrit : Paper-301

(Core Course) કાદંબરી (મહાશ્વેતાવૃત્તાન્ત)

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ગદ્યખંડોનું ભાષાંતર કરો : ૧૪

(૧) ઇતિ વિચારયનેવ તસ્ય શિલાશકલકર્કશ વાલુકાપ્રાયમ્,  
વિદ્યાધરોદ્ધૃત સનાલકુમુદકલાપાર્ચિતાનેકવારુસૈકતાલિઙ્ગમ્,  
અરુન્ધતીદત્તદિનકરાર્ધ્યપયઃ પર્યસ્તરક્તકમલ શોભિતમ્  
ઉપકૂલશિલાતલોપવિષ્ટજલમાનુષનિષેવ્યમાણાતપમ્, અધ્યર્નતયા ચ  
કૈલાસસ્ય સ્નાનાગતમાતૃમણ્ડલપદપંક્તિમુદ્રાઙ્કિતમ્,  
અવકીર્ણભસ્મસૂચિતમગ્નોત્થિતગણવૃન્દોદ્ધૂલનમ્, અવગાહા-  
વતીર્ણગણપતિગણ્ડસ્થલગલિત, મદપ્રસ્રવણસિક્તમ્, અતિપ્રમાણ-  
પાદાનુમીયમાનતૃષિત કાત્યાયનીસિંહાવતારમાર્ગ દક્ષિણં તીરમાસાદ્ય  
તુરગાદવતતાર ।

(૨) કુતૂહલવશાચ્ચ ગીતધ્વનિપ્રભવજિજ્ઞાસયા કૃતગમનબુદ્ધિર્દત્ત-  
પર્યાળમિન્દ્રાયુધમારુહ્ય પ્રિયગીતૈઃ પ્રથમપ્રસ્થિતૈરપ્રાર્થિતૈરપિ  
વનહરિણૈરૂપદિશ્યમાન વર્ત્માસપ્તચ્છદબકુલૈલૌલવંગલવલીલતા  
લોલકુસુમસુરભિપરિમલયાલિકુલવિરુતિમુખરિતયા તમાલનીલયા  
દિઙ્નાગમદવીથ્યેવ પશ્ચિમયા સરસ્તીરવનલેખયા નિમિત્તીકૃત્ય તં  
ગીતધ્વનિમભિપ્રતસ્થે ।

(3) अथ गीतावसाने मूकीभूतवीणा प्रशान्तमधुकरमधुररुतेव कुमुदिनी सा कन्यका समुत्थाय प्रदक्षिणीकृत्य कृतहरप्रणामा परिवृत्य स्वभावधवलतया तपःप्रगल्भया दृष्ट्या समाश्वासयन्तीव, पुण्यैरिव स्पृशन्ती, तीर्थजलैरिव प्रक्षालयन्ती, तपोभिरिव पावयन्ती, शुद्धिमिव कुर्वाणा, वरप्रदानमिवोषपादयन्ती, पवित्रतामिव नयन्ती, चन्द्रापीडमाबभाषे स्वागतमतिथये, कथमिमां भूमिमनुप्राप्तो महाभागस्तदुत्तिष्ठागम्यतामनुभूयतामतिथिसत्कारः इति ।

२ गभे ते ऋषा संदर्भ समजावो :

१४

- (१) आलोकितः खलु रमणीयानामन्तः ।
- (२) न हि मे संशीतिरस्या दिव्यतां प्रति ।
- (३) बलवती हि द्वन्द्वानां प्रवृत्तिः ।
- (४) अदूरकोषा हि मुनिजनप्रकृतिः ।
- (५) धैर्यधना हि साधवः ।

३ कादम्बरीना साहित्य प्रकारनी विस्तृत यर्या करो.

१४

अथवा

३ कवि बाणभट्टनी शैलीनुं विस्तृत वर्णन करो.

१४

४ कोर्ध पण भे टूंकनीध लपो :

१४

- (१) अस्थोदः सरोवरनुं वर्णन.
- (२) सिद्धायतननुं वर्णन.
- (३) महाश्वेतानुं वर्णन.
- (४) महाश्वेतानी गुफानुं वर्णन.

૫ નીચેનામાંથી કોઈપણ સાત પ્રશ્નોના જવાબ બે-ત્રણ વાક્યોમાં લખો : ૧૪

- (૧) કવિ બાણભટ્ટની કૃતિઓના નામ આપો.
- (૨) કાદમ્બરીનો અર્થ જણાવો.
- (૩) પુંડરીકના માતા-પિતાનું નામ આપો.
- (૪) કપિંજલ કોણ છે ?
- (૫) પ્રલય કોને કહેવાય છે ?
- (૬) રુદ્ર કેટલા છે ? રુદ્ર કેમ કહેવાય છે ?
- (૭) કાદમ્બરીમાં કઈ બે પ્રણય કથા આવેલી છે ?
- (૮) ચન્દ્રાપીડના ઘોડાનું નામ શું છે ? તે કોણ છે ?
- (૯) કાદમ્બરીમાં ચાંડાલકન્યા કોણ છે ?
- (૧૦) કાદમ્બરીમાં કેટલા જન્મની કથા છે ? કયા-કયા ?
- (૧૧) ત્રણ ગદ્ય કવિઓના નામ જણાવો.
- (૧૨) કાદમ્બરી પ્રમાણે બાણભટ્ટની વંશાવલી જણાવો.